

TrustWorthy

နည်းပညာ/ပျော်ဖြေရေး/ဒီဇိုင်း ဟောပြောချက် (TED Talk) ရှားပါးခက်ခဲမှုကို ရင်ဆိုင်လျက် ဖန်တီးဆန်းသစ်သော ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း

နာဗီရာဂျူးသည် အိန္ဒိယတွင် ကြီးပြင်းခဲ့သော အတွေ့အကြုံများကို နမူနာပြုလျက် အနည်းငယ် မျှသာ ရှိသော အရင်းအမြစ်များကို တွက်ခြေအကိုင်ဆုံးဖြစ်အောင် မည်သို့ သုံးနိုင်ကြောင်း အလိုလို သင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့ပုံကို ရှင်းပြသည်။

ရာဂျူးသည် ကိန်းဘရစ်ဂျ် တက္ကသိုလ်ရှိ ဂျပ်ဒ် စီးပွားရေးကျောင်းမှ တက္ကသိုလ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဖိုရမ်၏ ဒီဇိုင်းဆန်းသစ်မှုဆိုင်ရာ ကမ္ဘာလုံးအစီအစဉ် ကောင်စီဝင်တစ်ဦး လည်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အစဉ်အလာ ကြီးမားသော ဟားဗတ်စီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်းတွင် ပင်တိုင်စာရေးဆရာ တစ်ဦးဖြစ်သည့်အပြင် အရောင်းရဆုံး စာရင်းဝင် “ဂျက်ဂက် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု” ဟူသည့်စာအုပ်ကိုလည်း ရေးသားခဲ့သည်။ ၎င်းစာအုပ်တွင်လည်း “အရင်းအမြစ်အနည်းငယ်ဖြင့် စီးပွားတန်ဖိုး များများရအောင်ဖန်တီးနိုင်စွမ်း”ကို အလေးပေး တင်ပြထားသည်။

“ရှားပါးခက်ခဲမှုကို ရင်ဆိုင်လျက် ဖန်တီးဆန်းသစ်သော ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း” ဟူသည့် ဤ TED Talk တင်ဆက်ချက်တွင် ရာဂျူးသည် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နိုင်ငံ၊ အာဖရိကနှင့် လက်တင် အမေရိက တို့တွင် ဖော်ထုတ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သော တီထွင်ဖန်တီးဆန်းသစ်မှုများကို ရှင်းပြသည်။ ရွံ့နှင့်လုပ်သော

PHOTO | TED Talk

ရေခဲသေတ္တာများ၊ စက်ဘီးနင်း၍ အားသွင်းရသော ဖုန်းအားသွင်းစက်များ၊ ပီရူးရို လီမာမြို့၏ ပူနွေးစွတ်စိုသော လေထုကိုသုံးကာ သောက်ရေသန့်ထုတ်ပေးသော ကြော်ငြာ ဆိုင်းဘုတ်ကြီး စသည့်တီထွင်မှုများအကြောင်းတို့ဖြစ်သည်။

ရာဂျူးက ထိုဒေသများ၏ စွန့်ဦးတီထွင်လုပ်ငန်းရှင်များကို လိုက်လံ သုတေသနပြု စစ်တမ်းကောက်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အများစုမှာ ကျောင်းပညာရေးမရရှိခဲ့သူများ၊ အရည်အသွေး မြင့် စမ်းသပ်ခန်းများ အလုပ်ခန်းများ မရှိသူများဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်။ “ရပ်ကွက်လမ်း တွေကိုက သူတို့ရဲ့ စမ်းသပ်ခန်းတွေပဲ” ဟု ရာဂျူးက ဆိုသည်။ “အပြင်မှာ ပစ္စည်းရှား တဲ့အခါ အပေါဆုံးအရာက ကိုယ်ပိုင် ကြံရည်ဖန်ရည်နဲ့ တီထွင်ဉာဏ်ပဲ။ ဒါကို ရသ လောက် ထုတ်သုံးဖို့ကြိုးစားတော့တာပဲ။” ရာဂျူးက ၎င်းကို “ချွေတာရင်း ကြံဖန်ခြင်း” ဟု နာမည်တပ်သည်။

ထို့နောက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မရရှိခြင်းကဲ့သို့သော လူမှုလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် အကြီးစားလုပ်ငန်းများကို ‘ချွေတာရင်း ကြံဖန်ခြင်း’ လုပ်နိုင်ခဲ့သော ကုမ္ပဏီများအကြောင်းကို ရာဂျူးက ထောက်ပြသည်။ တရုတ်နိုင်ငံမှ သတင်းအချက် အလက် နည်းပညာဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် အဝေးရောက် ကျန်းမာရေး စောင့် ရှောက်မှုနည်းပညာ တစ်ခုထွင်သည်။ ၎င်းကိုသုံးပြီး ဝေးလံခေါင်သီသော ကျေးလက် ဒေသမှလူများက မြို့တွင် အခြေစိုက်သော ဆရာဝန်များနှင့် ဆေးခန်းပြနိုင်သွားသည်။

ချွေတာရင်း ကြံဖန်ခြင်းသည် အချို့နိုင်ငံများတွင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ခြင်းကြောင့် လုပ် ဆောင်ကြရခြင်းဖြစ်သော်လည်း၊ အနောက်ကမ္ဘာမှ နိုင်ငံများသည်လည်း စားသုံးသူ

တို့လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရင်း ဤပုံစံကို စတင်သုံးစွဲလာကြပါသည်။

ဂရာမိန်း ဒနန်း စားသောက်ကုန်ဟူသည့် လုပ်ငန်းသည် မိုဟာမက် ယူနွတ် ဂရာမိန်း ဘဏ်နှင့် ဒနန်း ဒိန်ချင်ကုမ္ပဏီတို့အကြား အကျိုးတူပူးပေါင်းမှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး “ချွေတာရင်း ကြံဖန်ခြင်း” ကို အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ ဒနန်း ဒိန်ချင်ကုမ္ပဏီဆိုသည့် စက်ရုံလေးသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင် တည်ရှိပြီး အခြားသော ပုံမှန်စက်ရုံများ၏ ဆယ်ပုံတစ်ပုံမျှသာ ရှိသည်။ ဒေသခံများကို ဦးစား ပေး ခန့်အပ်ပြီး အလိုအလျောက်စနစ် စက်များထက် လက်ရုံးအားကို ပိုအသုံးပြုသော စက်ရုံ ငယ်လည်းဖြစ်သည်။

“ဒီပုံစံက စီးပွားရေးတွက်ခြေကိုက်မှုနဲ့ လူမှုပိုင်း ရေရှည်တည်တံ့မှုနှစ်ခုကို ပေါင်းစပ်လိုက် တာပါ။ ဒီပုံစံကို အခြား နိုင်ငံတွေမှာလည်း စမ်းသပ်ဖို့ စီစဉ်နေပါတယ်။” ဟု ရာဂျူးက ပြော ပါသည်။

“ချွေတာရင်း ကြံဖန်ခြင်း” ပုံစံများတွင် “လူများများ ပိုတတ်နိုင်သော၊ လူများများ ပိုလက် လှမ်းမီသော” နည်းပညာမြင့်/နည်းပညာမသုံးသော ဖြေရှင်းနည်းများကို ပေးပါသည်။ ရာဂျူးက နောက်ထပ် ဥပမာ တစ်ခု ပြပြန်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံမှ သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုး ရေးဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာများက CT scanner တစ်ခုကို ပုံစံထုတ် တီထွင်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ “ ပညာရေးသတ်မှတ်ချက် သိပ်မမြင့်သော ကျန်းမာရေးလုပ်သားများဖြစ်သည့် သူနာပြုများ နှင့် စက်သမားများပင် အသုံးပြုနိုင်အောင် ပြင်ဆင် ပုံစံထုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို စကင်နာ စက်ဖြင့် စစ်ဆေးပါက “နေ့စဉ် လူနာဦးရေ ပိုစစ်နိုင်ပြီး စွမ်းအင်အသုံးပြုမှုကိုလည်း လျော့ချ နိုင်မည်” ဖြစ်သည်။ ကုသမှုစရိတ်က ၃၀% လျော့ကျသွားပြီး ဓါတ်ရောင်ခြည်သင့်မှုကိုလည်း

၆၀ % အထိ လျော့ချနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစကင်နာများကို မူလက တရုတ်ဈေးကွက်အတွက်သာ ထုတ်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သော်လည်း အမေရိကနှင့် ဥရောပ ဆေးရုံများတွင်ပါ ဝယ်လိုအားများ တက်လာနေပါသည်။

လူသားအားလုံးကို အကျိုးပြုနိုင်သည့်၊ တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုများ ဖော်ဆောင်နိုင်သည့် ချွေတာစွာ တီထွင်ဖန်တီးသော နည်းလမ်းများကို ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ကုမ္ပဏီများပူးပေါင်းပြီးပိုမို ရှာဖွေသင့်ကြောင်း ရာဂျူးက ဆက်ပြောသည်။

နည်းနည်းသုံးပြီး များများလုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို စဉ်းစားမိစေရန်အတွက် အခြေခံမူ (၃) ခုကို လိုက်နာရန် လိုကြောင်း ပြောသည်။

1. “ရိုးရိုးရှင်းရှင်းဖြစ်ပါစေ။” အသုံးပြုသူများကို ကြားလိုစိတ်ဖြင့် ထူးထွေဆန်းပြားသည့် အရာများ မတီထွင်ပါနှင့်။ အသုံးပြုရလွယ်ကူပြီး ကျယ်ပြန့်စွာ လက်လှမ်းမီမှု ရှိသော အရာဖြစ်ပါစေ။
2. “ဘူတာဟောင်း ပြန်မဆိုက်ပါစေနဲ့။” ဖြေရှင်းနည်း အသစ်များကိုသာ ဖန်တီးရန် အာရုံစိုက်ပါ။
3. “ဘေးတိုက်ဖြန့်ကျက် စဉ်းစားလုပ်ဆောင်ပါ။” များသောအားဖြင့် ကုမ္ပဏီများသည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ချဲ့ထွင်ရာတွင် အထက်အောက် ဒေါင်လိုက်တိုးချဲ့မှု လုပ်ဆောင်ကြပြီး စက်ရုံကြီးများ၊ သိုလှောင်ရုံများသုံးပြီး လုပ်ငန်းများကို ဗဟိုတစ်နေရာတွင် စုထားလေ့ ရှိကြသည်။ ဝယ်ယူဦးရေများကို လက်လှမ်းမီရောက်ရှိနိုင်ရန်နှင့် ကုမ္ပဏီ

လှုပ်ရှားနိုင်မှု သွက်သွက်လက်လက်ဖြစ်နေစေရန် “လုပ်ငန်းချဲ့ထွင်သည့်အခါ ထုတ်လုပ် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိသည့် ဌာနငယ်ပေါင်းများစွာ ခွဲလျက် ဘေးတိုက်ချဲ့ထွင်ခြင်း” လုပ်သင့်ကြောင်း ရာဂျူးက အကြံပေးသည်။

ကမ္ဘာ့လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးသည် “ကမ္ဘာအနှံ့မှ ကြံရည်ဖန်ရည်ကောင်းသော တီထွင်သူများ၏ စွမ်းရည်များကို စုစည်းပေါင်းစပ်သင့်ကြောင်း၊ ၎င်းမှတစ်ဆင့် လူတိုင်း၏ ဘဝအရည်အသွေးများ မြင့်တက်စေမည့် နည်းလမ်းများကို “ချွေတာရင်း ကြံဖန် ဖန်တီးနိုင်သင့်ကြောင်း... သို့မှသာ အဖိုးတန်လှသော မြေကမ္ဘာကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ကျမည်ဖြစ်ကြောင်း” တိုက်တွန်းပါသည်။

မူရင်း TED Talk ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အောက်ပါလင့်ခ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

[TED Talk: Navi Radjou](#)

[Creative problem-solving in the face of extreme limits](#)